

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Statens jordbruksverk

## Yttrande över Jordbruksverkets förslag till nya föreskrifter om producentorganisationer och sammanslutningar inom sektorn för frukt och grönsaker

### Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

### Innehållet i förslaget

I remissen ingår förslag till Statens jordbruksverks föreskrifter om producentorganisationer och sammanslutningar inom sektorn för frukt och grönsaker.

I sak innehåller förslaget definitioner av vissa begrepp och möjlighet för den ansvariga myndigheten att bevilja undantag för företag som ger större möjlighet att nå målen med regleringen, när särskilda skäl finns. Det finns också förslag om hur producentorganisationer och sammanslutningar ska kunna erkännas. I bestämmelser om generella villkor fastslås bland annat vilka utgifter och kostnader som ska vara stödberättigade, regler om investeringar och andra insatser samt möjligheter till enklare kostnadsredovisning. Även bestämmelser om tillstånd och rapportering ingår bland de generella villkoren. Bestämmelser om åtgärdsspecifika villkor behandlar bland annat stöd till produktionsplanering, koncentration av utbudet och åtgärder för stärkt konkurrenskraft. Stöd får också lämnas för forskning och utveckling av hållbara och innovativa produktionsmetoder och tekniker. Därutöver finns bestämmelser om möjligheter att lämna stöd till att främja, utveckla och införa metoder som värnar miljön. Vidare finns bestämmelser om vilka stöd som får lämnas för åtgärder för att begränsa klimatförändringar och främja anpassning till ett förändrat klimat. Stöd kan också, enligt angivna villkor, lämnas för att höja produkternas kommersiella värde och till marknadsföring för ökad konsumtion. Vidare anges villkor för stöd till krisförebyggande och krishantering samt bestämmelser om ikraftträdande och övergångsbestämmelser. (En beskrivning av förslaget med kommentarer finns i konsekvensutredningen kapitel 1, sidorna 1-36).

Regelrådets granskning fokuserar på de aspekter i förslaget som såvitt kan bedömas ha störst betydelse för företag.

## Skälen för Regelrådets ställningstagande

### Bakgrund och syfte med förslaget

I konsekvensutredningen anges att den första januari år 2023 började en ny programperiod för Europeiska unionens gemensamma jordbrukspolitik. Programperioden kommer att sträcka sig fram till och med år 2027. Europeiska unionen har tagit fram nya grundläggande regelverk för den kommande programperioden som alla medlemsländer ska förhålla sig till. Varje medlemsland har sedan tagit fram en strategisk plan som beskriver landets jordbrukspolitik för perioden. Utöver den strategiska planen behövs i Sverige även rättsligt bindande regelverk såsom svensk lag, svensk förordning och föreskrifter som reglerar de stöd som är aktuella under programperioden. Den svenska förordningen fastställs av regeringen, i den finns bemyndigande för Jordbruksverket att fastställa kompletterande föreskrifter. Föreskrifterna behöver bland annat fastställa stöd villkor, ersättningsformer och villkor för hur ansökningar ska göras och vad de ska innehålla.

Utöver denna övergripande förklaring till bakgrund och syfte med de föreslagna föreskrifterna finns också i förekommande fall förklaringar av syftet med enskilda bestämmelser i en beskrivning av de föreslagna föreskrifterna som återfinns på sidorna 1-36 i konsekvensutredningen.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår vad den EU-rättsliga bakgrunden till förslaget är och varför det lämnas. Det finns också mer detaljerade förklaringar av bakgrunden till enskilda bestämmelser.

Regelrådet finner redovisningen av bakgrund och syfte med förslaget godtagbar.

### Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

Det anges bland annat följande i konsekvensutredningen (för den fullständiga beskrivningen hänvisas till sidorna 37-59 i konsekvensutredningen). När det gäller bestämmelse om undantag vid särskilda skäl, i föreskrifternas första kapitel, anges att om Jordbruksverket inte inför någon möjlighet för Jordbruksverket att besluta om undantag från vissa angivna bestämmelser i föreskriften på grund av särskilda skäl skulle regelverket riskera att få oavsedda eller orimliga konsekvenser. Jordbruksverket har inte rätt att bevilja undantag från bestämmelser fastställda i andra regelverk än den aktuella föreskriften. Det är därför inte möjligt att fastställa möjlighet till undantag från dem. En alternativ lösning skulle kunna vara att inte specificera vilka bestämmelser som Jordbruksverket har möjlighet att bevilja undantag från. Det skulle enligt verket innebära att det skulle bli svårt för en producentorganisation eller sammanslutning att förutse när ett undantag skulle kunna bli aktuellt. Om Jordbruksverket inte skulle fastställa att en ansökan ska lämnas in via den e-tjänst som Jordbruksverket tillhandahåller skulle det vara otydligt om hur ansökningar lämpligast lämnas in. Myndigheten skulle också behöva hantera ansökningar som kommer in på papper vilket enligt verket skulle skapa en onödig administrativ börda. En alternativ lösning skulle kunna vara att även föreskriva om en möjlighet att få undantag från kravet. Jordbruksverket anser dock inte att det är motiverat med tanke på att stödet har ett fåtal återkommande stödmottagare som alla har förutsättningar att använda e-tjänsten. Jordbruksverket anser också att det är rimligt att anta att eventuella nya producentorganisationer eller sammanslutningar som ansöker om erkännande kommer att ha dessa förutsättningar. Om det inte skulle finnas en bestämmelse som reglerar vid vilken tidpunkt en ansökan ska anses vara inkommen skulle det inte vara tydlig hur dessa stöd villkor gäller för det aktuella stödärendet. En alternativ lösning skulle

vara att endast hänvisa till den reglering som finns i 22 § i förvaltningslagen för att bedöma när ansökan anses inkommen. Regleringen i förvaltningslagen är dock inte lika tydlig och det kan därför enligt verket inte anses som en lämplig lösning. För några andra inledande bestämmelser anges att det av olika skäl saknas alternativ.

När det gäller erkännande av producentorganisationer anges att om verket inte fastställde vilka uppgifter som skulle finnas i en ansökan om erkännande, skulle krav inte kunna ställas på sådana uppgifter. Jordbruksverket bedömer att det är de uppgifter som framgår av bilaga 1 till föreskrifterna som myndigheten behöver ta del av för att kunna besluta om ansökan. Det finns därmed enligt verket inte någon lämplig alternativ lösning. Om Jordbruksverket inte skulle fastställa bestämmelse om ändring av vilka produkter en producentorganisation är erkänd för skulle det vara ottydligt för producentorganisationerna om sådan ändring kan göras och när den kan träda i kraft. En alternativ lösning skulle kunna vara att låta en ändring av vilka produkter en producentorganisation är erkänd för gälla från den dag ansökan kom in till Jordbruksverket. Om en producentorganisation skulle bli erkänd för en ny produkt under ett verksamhetsår finns det en ökad risk för att producentorganisationen skulle behöva ansöka om godkännande av ändrad åtgärdsplan för det innevarande verksamhetsåret. Om en producentorganisation skulle välja att ta bort produkter från sitt erkännande under ett verksamhetsår skulle det bli krångligare för dem att säkerställa och för Jordbruksverket att kontrollera att de insatser producentorganisationen fått stöd för inte används för den aktuella produkten i för stor utsträckning under året.

Om Jordbruksverket inte skulle definiera de juridiska personer som kan ansöka om erkännande som producentorganisation eller fastställa ett minsta antal medlemmar skulle Jordbruksverket inte uppfylla villkoren i artikel 3 eller 5 i förordning (EU) 2017/891. Jordbruksverket skulle då riskera kritik och sanktioner för bristerna. Jordbruksverket skulle kunna föreskriva om att även en producentorganisation med annan företagsform än ekonomisk förening skulle kunna bli erkänd. Jordbruksverket skulle då behöva reglera och kontrollera producentorganisationens demokratiska ansvarstagande i betydligt högre utsträckning vilket skulle innebära en större administrativ börda. Jordbruksverket anser därför att det inte är lämpligt. Jordbruksverket skulle kunna fastställa ett krav på ett större antal medlemmar. Jordbruksverket ser dock att det skulle försvåra för eventuella nya producentorganisationer att bli erkända. Om Jordbruksverket inte skulle fastställa vilka företag som får vara medlem i en producentorganisation skulle producentorganisationens verksamhet till stor del riskera att avse annat än de produkter som producentorganisationen är erkänd för. En alternativ lösning skulle vara att fastställa att även producentorganisationer som är erkända sedan tidigare bara får ha medlemmar som odlar produkter som producentorganisationen är erkänd för. Det skulle innebära att de i vissa fall skulle behöva utesluta befintliga medlemmar. Jordbruksverket ser att det skulle innebära en onödig administrativ börda för producentorganisationerna. Bestämmelser om förutsättningar för kommersiell och budgetmässig förvaltning anges sakna alternativ. Om Jordbruksverket inte skulle fastställa minsta värde på saluförd produktion skulle Jordbruksverket inte uppfylla villkoret i 9 i förordning (EU) 2017/891. Jordbruksverket skulle då riskera kritik och sanktioner för bristerna. En alternativ lösning skulle kunna vara att fastställa ett högre belopp på lägsta saluförda värde. Jordbruksverket ser dock att det skulle försvåra för eventuella nya producentorganisationer att bli erkända. Det anges vidare att Jordbruksverket skulle kunna välja att inte fastställa någon bestämmelse om saluföring utanför producentorganisationen. Den huvudregel på 25 procent som finns fastställd i artikel 12.1 a, b och c i förordning (EU) 2017/891 skulle då gälla. Jordbruksverket anser att det skulle bli ottydligt om myndigheten fattat ett övervägt beslut om vilken procentsats som är lämplig. En annan konsekvens skulle bli att producentorganisationerna då själva skulle få avgöra om medlemmarnas saluföring

utanför producentorganisationen skulle kontrolleras per volym eller värde. Jordbruksverket anser att det skulle försvåra Jordbruksverkets kontroll av stödvillkoret. En alternativ lösning skulle kunna vara att fastställa bestämmelsen utifrån volym i stället för värde. Det skulle framför allt få konsekvenser för producentorganisationer som säljer ett stort antal olika produkter. De skulle kunna sälja produkter som volymmässigt är små utanför producentorganisationen till ett stort värde. Volymmässigt stora produkter skulle i stället endast kunna säljas utanför producentorganisationen till ett litet värde. Eftersom flera av de erkända producentorganisationerna har ett brett utbud av olika produkter anser Jordbruksverket inte att det är en lämplig lösning. En annan alternativ lösning skulle kunna vara att fastställa att medlemmarna kan få sälja en större andel av produktionen än 25 procent utanför producentorganisationen. Jordbruksverket anser att det skulle försvåra producentorganisationernas arbete med att koncentrera utbudet. Om Jordbruksverket inte fastställer vilka verksamheter en producentorganisation får lägga ut på entreprenad skulle producentorganisationerna inte få lägga ut någon verksamhet på entreprenad. Det skulle påverka en producentorganisationens möjlighet att sköta sin verksamhet på det sätt som bäst passar dem.

När det gäller erkännande av sammanslutningar anges bland annat följande. Om Jordbruksverket inte skulle fastställa hur en sammanslutning kan ändra vilken verksamhet och vilka produkter som samarbetet i sammanslutningen ska omfatta skulle det bli otydligt. En alternativ lösning skulle kunna vara att låta en ändring av vilka produkter och vilken verksamhet en sammanslutning är erkänd för att börja gälla från den dag ansökan kom in till Jordbruksverket. Om en sammanslutning skulle bli erkänd för en ny produkt eller ny verksamhet under ett verksamhetsår finns det enligt verket en ökad risk för att sammanslutningen skulle behöva ansöka om godkännande av ändrad åtgärdsplan för innevarande år. Om en sammanslutning skulle välja att ta bort produkter eller verksamhet från sitt erkännande under ett verksamhetsår skulle det bli krångligare för dem att säkerställa och för Jordbruksverket att kontrollera att de insatser sammananslutningen fått stöd för inte används för den aktuella produkten eller verksamheten i för stor utsträckning under året. Jordbruksverket skulle kunna föreskriva om att även sammanslutningar med andra företagsformer än ekonomisk förening skulle kunna bli erkända. Om det skulle vara möjligt för en sammanslutning att ha en företagsform där det är tillräckligt att endast ha två medlemmar skulle en sammanslutning inte behöva ha någon medlem som inte är en erkänd producentorganisation. Jordbruksverket skulle dock behöva reglera och kontrollera sammanslutningens demokratiska ansvarstagande i betydligt högre utsträckning vilket skulle innebära en större administrativ börda. Jordbruksverket anser därför att det inte är lämpligt. Om Jordbruksverket inte skulle reglera vilka medlemmarna i en sammanslutning ska vara skulle en enda producentorganisation kunna bilda en sammanslutning tillsammans med andra medlemmar med annan verksamhet. Jordbruksverket anser att det då skulle finnas en risk för att syftet med stödet skulle gå förlorat. En alternativ lösning skulle vara att endast tillåta att erkända producentorganisationer är medlemmar i en sammanslutning. Med tanke på det låga antalet erkända producentorganisationer i Sverige skulle det innebära att det skulle bli mycket svårt för de erkända producentorganisationerna att bilda sammanslutningar. Jordbruksverket anser därför inte att det är en lämplig lösning. Likartade resonemang som de som förts om när det gäller producentorganisationer förs även om sammanslutningar till exempel när det gäller entreprenad.

När det gäller bestämmelser om medlemmar i producentorganisationer anges bland annat följande. Om Jordbruksverket inte skulle fastställa bestämmelse om att det bara är medlemmar som odlar produkter som en producentorganisation är erkänd för som räknas som medlemmar i producentorganisationen i alla avseenden som kan kopplas till EU:s stöd

till producentorganisationer skulle även medlemmar få ta del av stödet. Stödet skulle då gå till annat än till att finansiera genomförandet av verksamhetsprogrammet. Jordbruksverket skulle då inte följa kravet på sund ekonomisk förvaltning i budgetförordningen. En alternativ lösning skulle vara att inte låta medlemmar som av växtföljdsskäl under ett enstaka år inte odlar produkter som producentorganisationen är erkänd för få ta del av stödet eller rösta på stämman under det året. Det skulle då finnas risk att medlemmen skulle missgynnas och få sämre inflytande trots att denne har för avsikt att åter börja odla produkter som producentorganisationen är erkänd för under kommande år. Om Jordbruksverket inte fastställer bestämmelse som begränsar möjligheten för medlemmar att kringgå kraven på leveransplikt genom att dela upp sin produktion av en viss produkt i två företag och bara vara medlem i producentorganisationen med ett av dem finns det risk för att det inte skulle vara möjligt för producentorganisationerna att fullt ut bedriva sin huvudsakliga verksamhet. En alternativ lösning skulle enligt verket kunna vara att inte begränsa bestämmelsen till produkter med samma KN nummer. Det skulle då inte finnas någon möjlighet för medlemmar att själva saluföra några produkter som producentorganisationen är erkänd för. Jordbruksverket anser inte att det är lämpligt eftersom en sådan uppdelning av verksamheten inte nödvändigtvis utgör ett kringgående av regelverket.

När det gäller bestämmelser om verksamhetsprogram anges bland annat följande. Om Jordbruksverket inte skulle fastställa en möjlighet för en producentorganisation eller sammanslutning att lägga till eller ta bort mål i ett verksamhetsprogram skulle det bli svårt för dem att anpassa sig till ändrade förutsättningar. Om Jordbruksverket inte skulle fastställa vilka mål en producentorganisation eller sammanslutning inte får ta bort finns det risk för ändringar av mål skulle godkännas i strid med EU regelverket. Om Jordbruksverket inte skulle fastställa en möjlighet för en producentorganisation eller sammanslutning att lägga till, ändra eller ta bort planer i ett verksamhetsprogram skulle det inte bli möjligt för dem att genomföra insatser som kräver sådana planer om de inte funnits med när verksamhetsprogrammet godkändes.

Beträffande förenklade kostnadsalternativ anges bland annat följande. Om ingen reglering görs i föreskriften kommer det inte vara möjligt att tillämpa några enhetskostnader. Det bedöms inte som lämpligt då de förenklar stödhanteringen för både producentorganisationer och sammanslutningar och för Jordbruksverket. Det skulle vara möjligt att fastställa andra belopp för enhetskostnaderna. Jordbruksverket anser inte att det är lämpligt eftersom de belopp som föreslås är beräknade av Skatteverket.

Avseende investeringar och andra insatser anges bland annat följande. Om Jordbruksverket inte skulle begränsa hur många år en producentorganisation eller sammanslutning kan fördela kostnader för en insats på skulle Jordbruksverket behöva betala ut stöd för insatser som producentorganisationen inte längre använder eller äger.

När det gäller stödberättigade insatser anges bland annat följande. Om Jordbruksverket inte skulle fastställa vilka åtgärder och insatser som stöd kan lämnas för och vad stöd kan lämnas för skulle det inte bli möjligt för en producentorganisation eller sammanslutning att söka stödet och genomföra insatserna med detta stöd från EU. Detta skulle allvarligt kunna påverka medlemmarnas möjlighet att hävda sin ställning på marknaden. Eftersom regeringen har beslutat vilka åtgärder och insatser som ska vara stödberättigande under den nya programperioden finns det inte någon alternativ lösning än att föreskriva om dessa.

Regelrådet gör följande bedömning. Det finns en detaljerad beskrivning av förslagets enskilda bestämmelser och i förekommande fall hur dessa hade kunnat utformas annorlunda samt

vilka för- och nackdelar detta skulle ha kunnat innebära. Regelrådet kan konstatera att det hade varit önskvärt med en sammanfattande text om alternativ till förslaget, om det hade varit möjligt att göra en sådan. Det skulle ha kunnat ge en snabbare överblick för läsaren och utgjort ett värdefullt komplement till beskrivningen av alternativ till specifika bestämmelser.

Regelrådet finner redovisningen av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd godtagbar.

## **Förslagets överensstämmelse med EU-rätten**

Som redan angetts i avsnitt om bakgrund och syfte med förslaget är bakgrunden till de föreslagna föreskrifterna EU-rättslig, i form av att det har beslutats om en ny programperiod för Europeiska unionens gemensamma jordbrukspolitik och föreskrifterna avges reglera svenska företags deltagande i detta. I konsekvensutredningens avsnitt om bakgrund och syfte med förslaget finns, som nämnts, en presentation av de enskilda bestämmelserna och i denna text förklaras på ett flertal platser hur enskilda bestämmelser förhåller sig till de EU-rättsliga ramarna.

Regelrådet gör följande bedömning. Det finns en utförlig och tydlig beskrivning hur förslaget överensstämmer med EU-rätten.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.

## **Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser**

I konsekvensutredningen anges att om författningen inte träder i kraft senast den 1 augusti 2023 kan det bli svårt för producentorganisationerna och sammanslutningen att hinna ansöka om nya verksamhetsprogram senast den 15 september 2023.

Inget anges om behovet av speciella informationsinsatser.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår av vilka skäl den föreslagna tidpunkten för ikraftträdande har valts. Däremot är det en brist att det inte finns någon beskrivning av behovet av informationsinsatser.

Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande godtagbar.

Regelrådet finner redovisningen av behov av speciella informationsinsatser bristfällig.

## **Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch**

Det anges i konsekvensutredningen att de som primärt berörs av regleringen är de producentorganisationer och den sammanslutning som är erkänd i Sverige samt deras medlemmar. Regleringen berör även producentorganisationer eller sammanslutningar som ansöker om erkännande under programperioden.

Vidare anges att det i Sverige för närvarande finns fyra erkända producentorganisationer och en erkänd sammanslutning. Ytterligare en producentorganisation har ansökt om erkännande. Det anges främst vara dessa företag som berörs av regleringen. Omsättningen för dessa företag anges variera mellan cirka 100 000 000 kr och 925 000 000 kr per år.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår vilken bransch som de berörda företagen tillhör. Det är inte lika lätt att få en uppfattning om antalet företag som är medlemmar i producentorganisationen eller sammanslutningen. Regelrådet noterar att det inte är helt tydligt om det angivna beloppet för omsättning avser enskilda företag eller samtliga berörda företag. Mot bakgrund av att kraven till helt övervägande del riktar sig till producentorganisationerna och sammanslutningen på aggregerad nivå kan det accepteras att beskrivningen av de enskilda medlemsföretag som ingår i dessa inte är beskrivna mer detaljerat, även om större tydlighet hade varit önskvärd.

Regelrådet finner redovisningen av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch godtagbar.

## **Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet**

I konsekvensutredningen anges att bestämmelser om frisläppande av säkerhet har förändrats en del till den nya programperioden. Det finns inte längre någon bestämmelse om möjlighet till att frisläppa säkerheter på upp till 80 procent av förskottsbeloppet under det pågående verksamhetsåret. Enligt artikel 25 i förordning (EU) 2022/127 behöver en producentorganisation eller sammanslutning visa att de fullgjort sina skyldigheter innan säkerheter kan frisläppas. Detta anges innebära att en producentorganisation eller sammanslutning vid ansökan om frisläppande av säkerheter behöver lämna in alla uppgifter som Jordbruksverket behöver för att kunna besluta om stöd för de utgifter och kostnader som förskottet har använts för.

Den producentorganisation eller sammanslutning som fått stöd utbetalat i förskott anges kunna välja att lämna de underlag som krävs för att säkerheter ska kunna frisläppas när producentorganisationen eller sammanslutningen har nyttjat förskottet. Det skulle innebära att den administrativa bördan med att lämna dessa uppgifter infaller vid en annan tidpunkt än tidigare. Det anges att eftersom hänsyn behöver tas till dessa utgifter även vid ansökan om utbetalning blir den totala administrativa bördan totalt sett rimligen något högre. Producentorganisationen eller sammanslutningen kan också välja att i stället lämna en säkerhet som täcker förskottsutbetalningarna fram till dess att Jordbruksverket betalat ut stöd för ansökan om utbetalning året efter verksamhetsåret. Säkerhet på ett betydligt högre belopp skulle innebära en högre kostnad för den producentorganisation eller sammanslutning som behöver skaffa sådan.

Det anges också att regleringen kräver vissa administrativa kostnader för en producentorganisation eller sammanslutning som ansöker om erkännanden eller genomför ett verksamhetsprogram. Den administrativa kostnaden beräknas med följande formel:  $\text{Population} \times \text{Frekvens} \times (\text{Minuter} \times (\text{Timlön}/60) + \text{ev. extern kostnad})$ .

I beräkningarna har Jordbruksverket antagit att det kommer att finnas fem erkända producentorganisationer och en erkänd sammanslutning. Timlönen som beräkningarna utgår från är 600 kr vilket är en ungefärlig medellön för de personer som hanterar den administrativa bördan med stödet.

I tabell som bifogas konsekvensutredningen (se Särskild konsekvensanalys, bilaga efter sid. 74 i konsekvensutredningen) listas samtliga administrativa kostnader som bedöms uppstå för företagen för att följa bestämmelserna i de föreslagna föreskrifterna. Totalsumman för alla bestämmelser som de berörda företagen ska betala anges vara knappt 1 295 000 kr. Det

anges att detta innebär en minskning med drygt 498 000 kr jämfört med de kostnader som följer av befintliga krav.

Det görs en genomgång, såväl i tabellen som i konsekvensutredningens brödtext, av påverkan på administrativa kostnader uppdelad per enskild bestämmelse. Denna genomgång visar alltså vilka enskilda kostnader som leder till det totalbelopp på drygt 1 miljon kr som angavs här ovan. Denna genomgång refereras nedan, med förutsättningen att bara verkets beskrivningar av beräknade administrativa kostnader som uppgår till minst 1000 kr tas upp i referatet. För den fullständiga beskrivningen hänvisas till sidorna 61 – 73 i konsekvensutredningen.

I konsekvensutredningen anges således att varje producentorganisation som genomför ett verksamhetsprogram förväntas ansöka om undantag på grund av särskilda skäl en gång per verksamhetsår (om de gör det överhuvudtaget). Det förväntas ta en timme för en producentorganisation eller sammanslutning att ta fram och lämna sådan ansökan.

$$6 \times 1 \times (60 \times (600/60)) = 3\ 600$$

Företagens totala administrativa kostnad för att ansöka om undantag på grund av särskilda skäl beräknas bli 3 600 kr per år.

När det gäller ansökan om erkännande som producentorganisation anges att producentorganisationen förväntas göra ansökan vart femte år. Att ta fram och lämna sådan ansökan förväntas ta 40 timmar.

$$0,2 \times 1 \times (2\ 400 \times (600/60)) = 4\ 800 \text{ kr}$$

Företagens totala administrativa kostnad för att ansöka om erkännande av producentorganisation beräknas bli 4 800 kr per år.

Det anges också innebär en viss administrativ kostnad för nya producentorganisationer som erkänns och som behöver ändra sina stadgar. Att ändra stadgarna och anmäla stadgeändring till Bolagsverket förväntas ta totalt tre timmar. Bolagsverket tar även ut en viss kostnad för stadgeändringar. För närvarande är kostnaden 800 kr för ändring via e-tjänst och 1 000 kr för ändring via blankett. Jordbruksverket bedömer att en producentorganisation som ansöker om erkännande har förutsättningar för att använda Bolagsverkets e-tjänst.

$$0,2 \times 1 \times (180 \times 600/60) + 800 \text{ kr} = 1\ 160$$

Företagens totala administrativa kostnad för att fastställa i stadgarna att varje medlem har en röst på stämman beräknas bli 1 160 kr per år.

Det anges vidare att varje producentorganisation har stämma en gång per år. Att på röstlängden ange vilka medlemmar som har röstat på de frågor som rör EU-stödet förväntas ta en timme.

$$5 \times 1 \times (60 \times (600/60)) = 3\ 000$$

Företagens totala administrativa kostnad för att på röstlängden ange vilka medlemmar som har röstat på de frågor som rör EU-stödet beräknas bli 3 000 kr per år.



Det finns också bestämmelse om olika beslut som en producentorganisations stämma årligen behöver fatta. Besluten fattas en gång om året av varje erkänd producentorganisation. Den administrativa bördan med att ta fram beslutsunderlag beräknas för andra bestämmelser. För denna bestämmelse beräknas endast den börda som det innebär att anordna beslutsfattandet och dokumentera besluten. Detta förväntas ta tre timmar.

$$5 \times 1 \times (180 \times (600/60)) = 9\ 000$$

Företagens totala administrativa kostnad för att fatta årliga beslut av stämman beräknas således bli 9 000 kr per år.

En producentorganisation som tillåter att medlemmar säljer produkter utanför organisationen ska se till att medlemmarna bokför den försäljningen på separat konto. Det förväntas innebära en administrativ börda för producentorganisationerna att informera medlemmarna om hur de behöver bokföra sin egen försäljning och för att kontrollera att de sköter det på rätt sätt. Jordbruksverket bedömer att det totalt kommer att ta 24 timmar per år.

$$5 \times 1 \times (1\ 440 \times (600/60)) = 72\ 000$$

Företagens totala administrativa kostnad för att se till att medlemmarna bokför egen försäljning korrekt beräknas bli 72 000 kr per år.

Vidare anges att en sammanslutning förväntas ansöka om erkännande vart tionde år. Att ta fram och lämna sådan ansökan förväntas ta 30 timmar.

$$0,1 \times 1 \times (1\ 800 \times (600/60)) = 1\ 800$$

Företagens totala administrativa kostnad för att ansöka om erkännande av en sammanslutning beräknas bli 1 800 kr per år.

Sammanslutningar som ändrar stadgarna och ska anmäla stadgeändring till Bolagsverket förväntas behöva lägga totalt tre timmar på detta. Bolagsverket tar även ut en viss kostnad för stadgeändringar. För närvarande är kostnaden 800 kr för ändring via e-tjänst och 1000 kr för ändring via blankett. Jordbruksverket bedömer att en sammanslutning som ansöker om erkännande har förutsättningar för att använda Bolagsverkets e-tjänst.

$$0,2 \times 1 \times (180 \times (600/60) + 800 \text{ kr}) = 1\ 160$$

Företagens totala administrativa kostnad för att fastställa i stadgarna att varje medlem har en röst på stämman beräknas bli 1 160 kr per år.

Motsvarande regler för sammanslutningar (som de som angavs ovan för producentorganisationer) avseende beslut på stämman anges innebära följande. Besluten fattas en gång om året av varje erkänd sammanslutning. Den administrativa kostanden med att ta fram beslutsunderlag beräknas för andra bestämmelser. För denna bestämmelse beräknas endast den kostnad som det innebär att anordna beslutsfattandet och dokumentera besluten. Detta förväntas ta tre timmar.

$$1 \times 1 \times (180 \times (600/60)) = 1\ 800$$

Företagens totala administrativa kostnad för att fatta årliga beslut av stämman beräknas (avseende sammanslutningar) bli 1 800 kr per år.

Det finns också bestämmelser om att en producentorganisation ska lämna en medlemsförteckning när organisationen ansöker om erkännande. Varje erkänd producentorganisation ska också lämna medlemsförteckningen två gånger om året. Att ta fram och lämna en medlemsförteckning förväntas ta tre timmar.

$$(0,2 \times 1 \times (180 \times (600/60))) + (5 \times 2 \times (180 \times (600/60))) = 18\,360$$

Företagens totala administrativa kostnad av att sammanställa och lämna in medlemsförteckning beräknas således bli 18 360 kr per år.

Vidare anges att ansökan om verksamhetsprogram ska lämnas vart femte till sjunde år. Beräkningen av den administrativa kostnaden utgår från att ny ansökan om verksamhetsprogram lämnas vart sjätte år. Det lämnas av samtliga erkända producentorganisationer och sammanslutningar. En ansökan om verksamhetsprogram inkluderar en åtgärdsplan för det första verksamhetsåret. Jordbruksverket bedömer att det i genomsnitt tar 40 timmar att ta fram och lämna en ansökan om verksamhetsprogram.

$$6 \times 0,17 \times (2\,400 \times (600/60)) = 24\,480$$

Företagens totala administrativa kostnad av att ta fram och lämna in en ansökan om verksamhetsprogram beräknas således bli 24 480 kr per år.

Varje producentorganisation och sammanslutning som genomför ett godkänt verksamhetsprogram ska varje år ansöka om åtgärdsplan för nästa år. Löptiden på ett verksamhetsprogram kan vara fem till sju år. Beräkningen av den administrativa kostnaden utgår från att ny ansökan om verksamhetsprogram lämnas vart sjätte år och att ansökan om åtgärdsplan enligt 8 § lämnas för år två till sex. Jordbruksverket bedömer att det i snitt tar 20 timmar att ta fram och lämna en ansökan om åtgärdsplan för nästa verksamhetsår.

$$6 \times 0,83 \times (1\,200 \times (600/60)) = 59\,760$$

Företagens totala administrativa kostnad av att ta fram och lämna in en ansökan om åtgärdsplan för nästa år beräknas således bli 59 760 kr per år.

En producentorganisation eller sammanslutning får ansöka om ändring av åtgärdsplan för innevarande verksamhetsår två gånger under året. Jordbruksverket bedömer att det tar fem timmar att ta fram och lämna en ansökan om ändring av åtgärdsplan för nästa verksamhetsår.

$$6 \times 2 \times (300 \times (600/60)) = 36\,000$$

Företagens totala administrativa kostnad av att ta fram och lämna in en ansökan om ändring av åtgärdsplan för innevarande år beräknas således bli 36 000 kr per år.

Att ändra stadgarna (avseende finansiering av driftsfond) och anmäla stadgeändring till Bolagsverket förväntas ta totalt tre timmar. Bolagsverket tar även ut en viss kostnad för stadgeändringar. För närvarande är kostnaden 800 kr för ändring via e-tjänst och 1000 kr för ändring via blankett. Jordbruksverket bedömer att en sammanslutning som ansöker om erkännande har förutsättningar för att använda Bolagsverkets e-tjänst.

$$0,2 \times 1 \times (180 \times (600/60) + 800 \text{ kr}) = 1\,160$$

Företagens totala administrativa kostnad för att fastställa i stadgarna att medlemmarna ska betala de ekonomiska bidragen till driftsfonden beräknas således bli 1160 kr per år.

En producentorganisation eller sammanslutning ska lämna underlag för beräkning av driftsfond. Underlagen ska lämnas en gång om året av samtliga producentorganisationer och sammanslutningar som antingen ansöker om eller genomför ett godkänt verksamhetsprogram. Jordbruksverket bedömer att det tar fem timmar att ta fram och lämna underlag för beräkning av driftsfond.

$$6 \times 1 \times (300 \times (600/60)) = 18\ 000$$

Företagens totala administrativa kostnad av att ta fram och lämna underlag för beräkning av driftsfond beräknas således bli 18 000 kr per år.

Vidare anges det finnas en möjlighet för en producentorganisation eller sammanslutning att i vissa undantagsfall kunna få stöd för utgifter och kostnader som har fakturadatum efter verksamhetsåret slut. Jordbruksverket bedömer att det kommer att bli aktuellt en gång per år för varje producentorganisation och sammanslutning som ansöker om utbetalning av stöd. Att ta fram och lämna underlag som styrker att förutsättningar för sådant undantag föreligger beräknas ta en timme.

$$6 \times 1 \times (60 \times (600/60)) = 3\ 600$$

Företagens totala administrativa kostnad av att ta fram och lämna underlag för undantag från fakturadatum under verksamhetsåret beräknas således bli 3 600 kr per år.

Det anges också vara så att en producentorganisation eller sammanslutning ska lämna in underlag som styrker att en insats är av den kvantitet och kvalitet som de behöver, om Jordbruksverket begär det. Jordbruksverket bedömer att det i snitt kommer att bli aktuellt att begära in 10 sådana underlag per åtgärdsplan som myndigheten ska kontrollera. Jordbruksverket bedömer att det kommer att ta två timmar att ta fram sådant underlag för en insats.

$$6 \times 10 \times (120 \times (600/60)) = 72\ 000$$

Företagens totala administrativa kostnad av att ta fram och lämna underlag för bedömning av kvantitet och kvalitet beräknas således bli 72 000 kr per år.

Vidare finns krav att en producentorganisation eller sammanslutning ska lämna in minst två jämförbara prisuppgifter från olika leverantörer för samtliga utgifter som avser investeringar. Jordbruksverket bedömer att det totalt kommer att ta 50 timmar per år för en producentorganisation eller sammanslutning att fram och lämna jämförbara prisuppgifter för investeringar.

$$6 \times 1 \times (3\ 000 \times (600/60)) = 180\ 000$$

Företagens totala administrativa kostnad av att ta fram och lämna jämförbara prisuppgifter för investeringar beräknas således bli 180 000 kr per år.

Jordbruksverket ställer också krav på att en producentorganisation eller sammanslutning ska lämna underlag för alla insatser som inte är investeringar som styrker att de införskaffas till

lägsta möjliga kostnad. Jordbruksverket bedömer att det totalt kommer att ta 10 timmar per år för en producentorganisation eller sammanslutning att fram och lämna sådant underlag.

$$6 \times 1 \times (600 \times (600/60)) = 36\ 000$$

Företagens totala administrativa kostnad av att ta fram och lämna underlag som styrker pris beräknas således bli 36 000 kr per år.

Det anges också att Jordbruksverket bedömer att det kommer att ta 30 timmar för varje producentorganisation eller sammanslutning att redovisa inköp och all försäljning av de produkter som en producentorganisation eller sammanslutningen är erkänd för och som odlats av producentmedlemmar.

$$6 \times 1 \times (1\ 800 \times (600/60)) = 108\ 000$$

Företagens totala administrativa kostnad av att redovisa inköp och all försäljning av de produkter som en producentorganisation eller sammanslutningen är erkänd för och som odlats av producentmedlemmar beräknas således bli 108 000 kr per år.

Det anges också att det enligt föreskrifterna krävs att en producentorganisation eller sammanslutning ska använda ett separat bokföringssystem eller en adekvat redovisningskod för alla transaktioner som avser en insats. Jordbruksverket bedömer att det kommer att ta 20 timmar för varje producentorganisation eller sammanslutning att redovisa alla transaktioner på detta sätt.

$$6 \times 1 \times (1\ 200 \times (600/60)) = 72\ 000$$

Företagens totala administrativa kostnad av att bokföra alla transaktioner som avser en insats korrekt beräknas således bli 72 000 kr per år.

Därutöver anges att historiskt sett har en av de erkända producentorganisationerna ansökt om utbetalning av förskott. Den producentorganisationen ansöker vanligen om utbetalning av förskott tre gånger per år. Beräkningen av administrativ kostnad för ansökan om utbetalning av förskott utgår från att detta kommer att vara fallet även i den nya programperioden. Jordbruksverket bedömer att det kommer att ta fem timmar för en producentorganisation eller sammanslutning att ta fram och lämna en ansökan om utbetalning av förskott.

$$1 \times 3 \times (300 \times (600/60)) = 9\ 000$$

Företagens totala administrativa kostnad av att ansöka om utbetalning av förskott beräknas således bli 9 000 kr per år.

Vidare anges att en producentorganisation eller sammanslutning ska lämna in en ansökan om utbetalning av stöd till Jordbruksverket. Jordbruksverket bedömer att det kommer att ta 120 timmar för varje producentorganisation eller sammanslutning att ta fram och lämna en ansökan om utbetalning av stöd.

$$6 \times 1 \times (7\ 200 \times (600/60)) = 432\ 000$$

Företagens totala administrativa kostnad av att ansöka om utbetalning av stöd beräknas således bli 432 000 kr per år.

Jordbruksverket bedömer också att varje producentorganisation och sammanslutning som genomför ett verksamhetsprogram kommer att behöva ansöka om tillstånd för fem insatser per verksamhetsår. Verket bedömer att det i snitt tar fem timmar att ansöka om tillstånd för en insats och att lämna underlag om tillstånd. I vissa fall kan ansökan om tillstånd vara förknippat med en kostnad. Jordbruksverket beräkning utgår från att ett tillstånd i snitt kostar 5 000 kr att ansöka om.

$$6 \times 5 \times (300 \times (600/60) + 5\,000) = 95\,000$$

Företagens totala administrativa kostnad av att skaffa tillstånd och lämna underlag om tillstånd till Jordbruksverket beräknas således bli 95 000 kr per år.

Det krävs också att en producentorganisation eller sammanslutning som genomfört ett verksamhetsår ska lämna in årsrapport. Jordbruksverket bedömer att det kommer att ta fem timmar för en producentorganisation eller sammanslutning att ta fram uppgifter och lämna årsrapporten.

$$6 \times 1 \times (300 \times (600/60)) = 18\,000$$

Företagens totala administrativa kostnad av att ta fram och lämna årsrapport beräknas således bli 18 000 kr per år.

Slutligen anges att en producentorganisation eller sammanslutning som genomför ett godkänt verksamhetsprogram ska lämna de uppgifter som behövs för utvärdering. Jordbruksverket bedömer att det kommer att ta tre timmar för en producentorganisation eller sammanslutning att ta fram de uppgifter som behövs för utvärderingen och lämna dem.

$$6 \times 1 \times (180 \times (600/60)) = 10\,800$$

Företagens totala administrativa kostnad av att ta fram och lämna uppgifter för utvärdering beräknas således bli 10 800 kr per år.

Regleringen förväntas inte medföra andra kostnader än de som beskrivs i Jordbruksverkets uppräknade administrativa kostnader per bestämmelse. Regleringen förväntas enligt verket inte heller medföra något behov av förändringar i företagets verksamhet.

Regelrådet gör följande bedömning. Det finns en beskrivning av förslagets påverkan på företagets tidsåtgång, kostnader och verksamhet. Denna beskrivning är utförlig och tydlig. Såvitt Regelrådet kan se finns inga bedömningar av tidsåtgång som är uppenbart orimliga. Det är värdefullt att utgångspunkterna för verkets bedömningar och uppskattningar redovisas tydligt. För läsbarhetens skull är det också bra att den sammanfattande tabellen i bilagan (särskild konsekvensanalys) möjliggör en snabb överblick av vad totaleffekten av alla bestämmelserna väntas bli. Sammantaget finner Regelrådet att redovisningen är tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet godtagbar.

## **Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag**

I konsekvensutredningen anges följande. Ett erkännande som producentorganisation eller sammanslutning innebär enligt artikel 209 i förordning (EU) nr 1308/2013 undantag från konkurrensreglerna i artikel 101.1 i EUF-fördraget. Ett erkännande som

producentorganisation eller sammanslutning har således långtgående betydelse för deras möjlighet till att koncentrera utbudet. Det innebär att villkoren för att bli erkänd och för att behålla ett erkännande har stor påverkan på konkurrensförhållandena. Nivån på det stöd som en erkänd producentorganisation eller sammanslutning har möjlighet att söka utgår från deras egen omsättning. Vilka insatser som stöd kan lämnas för är lika för alla erkända producentorganisationer och sammanslutningar och bör således inte påverka konkurrensförhållandena dem emellan. Stödet anges rimligen innebära en konkurrensfördel gentemot andra odlare eller organisationer inom sektorn som inte har möjlighet att få EU stöd för att uppnå målen med sin verksamhet.

Regelrådet gör följande bedömning. Det finns information om hur förslaget kan väntas påverka de berörda företagens konkurrensförhållanden i några avseenden. Denna information framstår som relevant. Möjligen hade konsekvensutredningens transparens kunnat förbättras ytterligare om något hade sagts om förslaget väntas påverka den relativa konkurrenskraften jämfört med motsvarande verksamheter i tredje land (alltså utanför den inre marknaden). Detta kan emellertid inte anses vara obligatoriskt utan befintlig beskrivning är tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag godtagbar.

## **Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden**

Det anges i konsekvensutredningen att regleringen inte förväntas påverka företagen i andra avseenden.

Regelrådet finner inget som uppenbart talar emot verkets bedömning.

Regelrådet finner redovisningen av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden godtagbar.

## **Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning**

I konsekvensutredningen anges att de krav på lägsta omsättning och minsta antal medlemmar som finns för erkännande är satta för att det ska bli möjligt även för mindre producentorganisationer att ansöka om erkännande. Jordbruksverket bedömer att det utöver detta inte finns någon möjlighet eller något behov av att ta särskild hänsyn till små företag.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår vilken bedömning som förslagsställaren gör avseende möjligheterna att ta hänsyn till små företag. Beskrivningen är tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till små företag vid reglernas utformning godtagbar.

## **Samman tagen bedömning**

Regelrådet finner att redovisningen håller tillräcklig kvalitet när det gäller bakgrund och syfte med förslaget, alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd, förslagets överensstämmelse med EU-rätten och särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande. Även beskrivningen av berörda företag är tillräckligt tydlig, i likhet med dem som görs av påverkan på företagets kostnader, tidsåtgång och verksamhet. Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag, påverkan på företagen i andra avseenden och

särskild hänsyn till små företag har också beskrivits på ett tillräckligt tydligt sätt. Den enda aspekt som inte har redovisats tillräckligt väl är behovet av speciella informationsinsatser. Denna brist är inte av sådan betydelse att den påverkar helhetsbedömningen.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 3 maj 2023.

I beslutet deltog: Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Hans Peter Larsson, Lennart Renbjer och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av: Per Högström.



Anna-Lena Bohm  
Ordförande



Per Högström  
Föredragande